

OVERDENKING

Kortgeleden was er weer de start van het nieuwe kerkelijk jaar. En zoals ieder jaar werd er ook in onze gemeente daar aandacht aan besteed. Ook de Protestantse Kerk Nederland (PKN) heeft zoals gebruikelijk een thema voor het nieuwe kerkelijk jaar gekozen. Het thema voor het komende jaar is: "Ga Mee!"

De grote vraag is natuurlijk: Waarheen en met wie? De Protestantse Kerk vult dit thema overigens direct aan met: Mee te gaan om over de muren van de eigen kerk heen te kijken om zo samen te getuigen van geloof, hoop en liefde.

Als ik denk aan het thema "Ga Mee" denk ik als eerste aan Mozes die het volk Israël, onder leiding van God, na een reis van 40 jaar door de woestijn meenam naar het beloofde land.

En laten we eerlijk zijn. Wie zijn wij om ons te spiegelen aan Mozes en hoe moeilijk is het om mensen te bewegen mee te gaan. Want wij vullen dit motto al snel in met "ga je mee naar de kerk". En helaas is dat tegenwoordig allerm minst een vanzelfsprekendheid. We zien de afgelopen jaren sporadisch nieuwe gezichten in onze kerk en elk jaar zien we mensen door overlijden of ziekte wegvallen. Daar zou je somber van worden. Probeer dan maar eens monter te blijven. Kortom er lijken steeds minder mensen "mee te gaan".

Dit jaar hebben we in de provincies Groningen en Noord-Holland gefietst. Je komt dan onvoorstelbaar veel, vaak monumentale kerken tegen, die helaas niet meer voor de zondagse eredienst worden gebruikt. Ook dan weer: probeer maar eens monter te blijven als je dat ziet. Overal in Nederland zijn er steeds minder mensen die meegaan.

Maar laten we niet vergeten dat de kerk gelukkig vele malen groter is dan de kleine plekje die onze en andere gemeenten in ons land en in de wereld innemen. Het thema roept niet voor niets op om over de muren van de eigen kerk heen te kijken en samen met anderen te getuigen van geloof, hoop en liefde.

We zien gelukkig nog mensen in Nederland en in de snel veranderende wereld die wel "met God meegaan". En gelukkig zien we, als we over muren heen kijken voorbeelden in Nederland die me opvrolijken.

Zo heb ik een jaar bij de voedselbank in Maassluis meegelopen. Daar zien we letterlijk de mensen aan de onderkant van de samenleving. Maar wat kunnen we veel van hen leren. Vele ex-verslaafden, ex-daklozen en ongeletterde mensen hielpen de medemens en getuigden, ondanks de vele klappen die ze hebben meegemaakt, openlijk van hun geloof.

We zien het ook in de migrantenkerken. De mensen die naar Nederland komen nemen hun geloof op hun eigen wijze mee. Ze zijn voor ons vaak onzichtbaar. Ze kerken vaak op de meest vreemde plaatsen, zoals in garageboxen, gymnastiekzalen en buurthuizen en niet in een kerk zoals wij die kennen. Maar dat maakt hun geloof, kracht en uitbundigheid niet minder. We kunnen, denk ik, veel leren van de manier waarop zij hun geloof beleven. En vergeet niet, deze groep bestaat al uit meer dan één miljoen mensen. Het zal niet lang duren of deze groep is groter dan onze eigen Protestantse Gemeente.

Ik vond het belangrijk genoeg om dit ook eens te melden en zo, in ieder geval voor mezelf, de blijdschap te vinden en te beseffen dat de kerk en het geloof in Nederland, vaak op een andere manier dan we gewend zijn, altijd in ons land zullen blijven en er altijd mensen zullen zijn die meegaan.

Misschien denken jullie: fijn om te lezen, maar wat kunnen wij doen om die blijdschap van het geloof die we vaak bij andere zien, aan anderen te tonen en over onze eigen muur heen te kijken. Wie ben ik om dat te zeggen, maar samen getuigen van geloof, hoop en liefde willen we volgens mij allemaal wel. Ik noem een paar voorbeelden die mij te binnen schieten. Ga na de dienst tijdens het koffiedrinken eens het gesprek aan met iemand die je over het hoofd hebt gezien. Stuur een kaartje of doe een telefoontje naar iemand die het nodig heeft. Doe een extra boodschap of een gift ten behoeve van de voedselbank, want het is toch verschrikkelijk dat er volgend jaar een miljoen mensen in Nederland onder de armoedegrens moeten leven. Trouwens, we hebben het zo verschrikkelijk goed. Die jas, schoenen of broek die we over hebben, kunnen we toch ook gewoon weggeven of bij een kledingbank inleveren voor iemand die het zo hard nodig heeft.

Tot slot: op de site van de Protestantse Kerk Nederland, www.pkn.nl, staan veel voorbeelden van mensen in Nederland en wereldwijd, die het thema "Ga Mee" invulling proberen te geven door over muren heen te kijken en zo te getuigen van geloof, hoop en liefde. Leuk om dit eens te lezen en inspiratie op te doen om zo, in welke vorm en omstandigheid dan ook, mee te gaan in de wereldwijde kerk.

Ik weet zeker dat we dan gesterkt en met vreugde het nieuwe kerkelijk jaar ingaan.

Wim de Loome

KERKDIENSTEN

1 oktober

10.00 uur	De Dorpskerk
Bijzonderheden	<i>Israëlzondag</i>
Voorganger	Ds. J.H. van der Sterre, Dordrecht
19.00 uur	Zangdienst in de Dorpskerk
Ambtsdrager van dienst	Jenke de Lint
Gastheer / gastvrouw	Geerte Goudriaan
Koster	Wim Langbroek
Collecte Rondgang	1 ^e Kerk & Israël 2 ^e Instandhouding kerk en eredienst
Uitgang	Onderhoudsfonds

8 oktober

10.00 uur	De Dorpskerk
Voorganger	Ds. G. van Meijeren, Vlaardingen
Ambtsdrager van dienst	Marion Kruis
Gastheer / gastvrouw	Nicky van Dam
Koster	Wim Langbroek
Collecte Rondgang	Onderhoudsfonds
Uitgang	Pastoraat/Bloemen

15 oktober

10.00 uur	De Dorpskerk
Bijzonderheden	<i>Jeugd- en gezinsdienst</i>
Voorganger	Ds. mw. G.A. v.d. Maas, Apeldoorn
Ambtsdrager van dienst	Saskia van der Eijk
Gastheer / gastvrouw	Huib van der Kemp
Koster	Otto Maris
Collecte Rondgang	Instandhouding kerk en eredienst
Uitgang	Doel vanuit de jeugd: Stichting "Het raakt u"

16 oktober: 15.00 uur Fendertshofdienst, diaken M. Bastiaanse

22 oktober

10.00 uur	De Dorpskerk
Voorganger	Ds. A.A.S. ten Kate, Bergen op Zoom
Ambtsdrager van dienst	Otto Maris
Gastheer / gastvrouw	Ria Matthee
Koster	Henk Nijhoff
Collecte Rondgang	Indonesië, Wereldvoedseldag
Uitgang	Onderhoudsfonds

29 oktober

10.00 uur	De Dorpskerk
Bijzonderheden	Aandacht voor Hervormingsdag + FLAME
Voorganger	Ds. H.J. Franzen, Pijnacker
Ambtsdrager van dienst	Yvonne Langbroek
Gastheer / gastvrouw	Hetty Bom
Koster	Jan Tolenaars
Collecte Rondgang Uitgang	Instandhouding kerk en eredienst Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap

ROOSTERS

	Kinderoppas	Kindernevendienst	BHV-dienst
1 oktober	Anne	Claudia en Marjolein	Saskia, Jan
8 oktober	Fiet	Debby en Emie	Marjolein, Linda
15 oktober	Addy	Anne	Susanne, Corry- Anne
22 oktober	Femke	Claudia	Henk, Janita
29 oktober	Dicky	FLAME	Jeannette, Henk

	Bloemendienst	Organist
1 oktober	Jenke de Lint	Johan van der Steen
8 oktober	Nek Goudriaan	Johan van der Steen
15 oktober	Sophie de Vette	Barthold Jongejan
22 oktober	Hetty Bom	Barthold Jongejan
29 oktober	Janita Bom	Johan van der Steen

	PPT-dienst	Beamerdienst	Livestream
1 oktober	Lonneke	Piet	Menno
8 oktober	Jan N.	Hans N.	Anton
15 oktober	Tiny	Hans K.	Wim
22 oktober	Annelies	Willian	Willian
29 oktober	Jeannette	Sebastiaan	Menno

Toelichting collecten taakgroep Kerk en Wereld

Geroepen om te delen

Geïnspireerd door Jezus Christus, willen wij delen wat ons gegeven is. Om in Fijnaart, Heijningen en Standdaarbuiten, maar ook in de rest van Nederland en wereldwijd mensen hoop te bieden en tot hun recht te laten komen. Samen zijn we de Protestantse Gemeente in Fijnaart, Heijningen en Standdaarbuiten en geroepen om te delen wat ons gegeven is. Met gebed, meeleven, troost en financiële steun, delen we met wie dat nodig hebben.

1 oktober: PKN/KiA : Kerk & Israël (Israëlzondagcollecte)

Voor de Protestantse Kerk is de relatie met het Joodse volk een wezenlijk onderdeel van de eigen identiteit. Daarom bezinnen we ons op de joodse wortels van ons geloof en bevorderen we het gesprek tussen Joden en christenen. Ook staan we op tegen antisemitisme.

In Nederland rusten we predikanten en gemeenten toe op het gebied van de relatie met het volk Israël. In Israël steunen we onder andere het werk van Nes Ammim, de internationale christelijke gemeenschap.

8 oktober: Eigen gemeente : Pastoraat/Bloemen

De taakgroep Kerk en Wereld collecteert op zondag 8 oktober voor de bloemen in het Pastoraat. De kerk is bij uitstek de plek waar het gaat om 'omzien naar elkaar'. Dat gebeurt in vele ontmoetingen in het kerkgebouw zelf, maar zeker ook in het pastoraat. Omzien naar elkaar gebeurt ook in situaties waarin mensen samen een weg zoeken in geloofs- en levensvragen. Bloemen zijn enorm belangrijk in onze gemeente om mensen te laten zien dat we hen niet vergeten (zijn).

15 oktober: Doel vanuit de jeugd: Stichting "Het raakt U"

Doelstelling van de stichting is het financieren en organiseren van activiteiten voor kinderen en jong volwassenen in West-Brabant (regio Bergen op Zoom tot en met Tilburg) met een beperking, om zodoende de leef kwaliteit

te verbeteren. De stichting richt zich nadrukkelijk op activiteiten die niet middels de reguliere budgetten te bekostigen zijn. Door de overheidsbezuinigingen heeft het belang van onze doelstelling alleen maar aan kracht gewonnen. Wij bevelen deze collecte van harte aan !

22 oktober: KiA/Werelddiaconaat(Indonesië, Wereldvoedseldag)

-Sterke vrouwen in de kerk (Papoea) in Indonesië

Overall in West-Papoea zijn vrouwen actief betrokken bij de ontwikkeling van hun land en volk. Dat is hard nodig, maar niet vanzelfsprekend in een maatschappij waar vrouwen traditioneel voorbestemd zijn tot een leven binnenshuis. Veel van hen zijn nauwelijks opgeleid. Het vormingscentrum P3W leidt vrouwen op, zodat ze vol zelfvertrouwen kunnen bouwen aan de kerk en de samenleving.

29 oktober: Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap

“Bijbels voor blinde mensen wereldwijd”

Braillebijbels, audiobijbels en grootletterbijbels: al deze soorten bijbels zorgen ervoor dat blinde en slechtziende mensen wereldwijd zelf de Bijbel kunnen lezen. Het zelf kunnen lezen van de Bijbel geeft zelfvertrouwen en een nieuwe kijk op wat het leven te bieden heeft.

U kunt alle hiervoor genoemde projecten ook steunen door uw gift over te maken aan de Diaconie van de Protestantse Gemeente te Fijnaart, Heijningen en Standdaarbuiten op bankrekening IBAN NL 54 RBRB 0691 260 540 onder vermelding van het project dat u wilt steunen.

TAAKGROEP JEUGD en GEMEENTEZIJN

Zangdienst

Zondagavond 1 oktober organiseren we weer een zangdienst. We zingen liederen naar keuze uit de aanwezige liedbundels.

Organist deze avond is Johan v.d. Steen. Hij begeleidt ons op het orgel in De Dorpskerk.

Ouderling van dienst Yvonne Langbroek verzorgt tevens een korte overdenking met als thema: *Communicatie met God*

Aanvang van deze zangdienst is 19.00 uur en om 20.00uur openen we het seizoen met een kopje koffie/thee onder het orgel!

Dus voor u de kerkzaal verlaat, staan we klaar in de ontmoetingsruimte onder het orgel om elkaar nog even te spreken en terug te zien op de afgelopen zangdiensten.

Welkom en zing mee, Yvonne Langbroek

Rouwverwerking

Het pastoraat biedt in het najaar van 2023 een kring rouwverwerking aan. De gesprekken worden geleid door een deskundige werkzaam binnen de protestantse kerk. U leest er meer over in KOM IN DE KRING 2023/2024.

Aanmelden kan nog tot 7 oktober a.s.

Voor informatie en uw vragen: Yvonne Langbroek, 06-20422363

Meet and Eat

Vindt u het als alleengaande gezellig met elkaar te eten? Dan bent u van harte welkom op vrijdag 27 oktober voor een lunch.

Aanvang 12.30 uur, locatie De Vijverhof. U kunt zich aanmelden tot zondag 23 oktober: 0168-462254

a.roks-kwist@outlook.com. **Vol = vol.**

Na afloop vragen wij een vrijwillige bijdrage.

Uw Meet and Eat team, Mineke, Tanny en Addy

Gebedskring in oktober

Woensdagochtend 4 oktober om 9.00 uur komen we weer bij elkaar met de gebedskring. Jullie zijn van harte welkom om er ook een keer bij te zijn.

Het is in de Vijverhof en duurt ongeveer 3 kwartier.

We mogen met elkaar, hardop of in stilte bidden tot God. Waarbij we de blijde en verdrietige dingen bij Hem neer kunnen leggen.

Voor meer info of doorgeven van voorbede kunt u altijd terecht bij:

Mini Agterdenbos,(0168-464778) of op Kerkring 10A of bij Emie Hendrikse(464426)

Van de Kindernevendienst

Hoi jongens en meiden,

Afgelopen maand hadden we weer leuke en gezellige kindernevendiensten met jullie. Op 17 september was er zelfs een ontbijt in de kerk én een heuse speurtocht...

Ook deze maand hopen we dat jullie er weer bij zijn. Hieronder staat alvast waar we het over gaan hebben.

Zondag 1 oktober 2023 – Matteüs 21:23-32

Ja of nee?

Een vader heeft twee zoons. Als hij vraagt of ze in de wijngaard willen werken, antwoordt de eerste zoon: 'Ik wil niet,' maar later gaat hij alsnog. De tweede zegt: 'Ja,' maar hij doet het niet.

Zondag 8 oktober 2023 – Matteüs 21:33-43

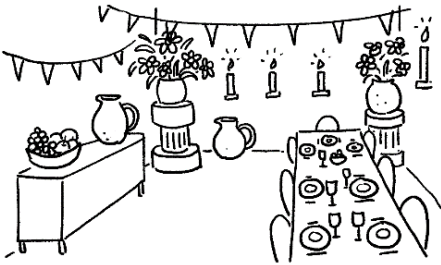
Is het van jou?

Een landheer legt een wijngaard aan, verpacht hem en gaat op reis. Als hij een tijd later de opbrengst laat ophalen, worden zijn knechten mishandeld en gedood. Uiteindelijk wordt zelfs de zoon van de eigenaar gedood. Wat moet de eigenaar van de wijngaard doen?

Zondag 15 oktober 2023 – Matteüs 22:1-14

Ben je er klaar voor?

Een koning geeft een bruiloftsfeest, maar de gasten willen niet komen. Daarom worden de mensen van de straat verzameld om bij de koning te gast te zijn. Maar iemand die zonder bruiloftskleren in de feestzaal zit, wordt weggestuurd.

Zondag 22 oktober is nog even een verrassing...

Groeten van de juffen!

Hoi Flamekanjers,

Zondag 29 oktober is het weer tijd voor FLAME!

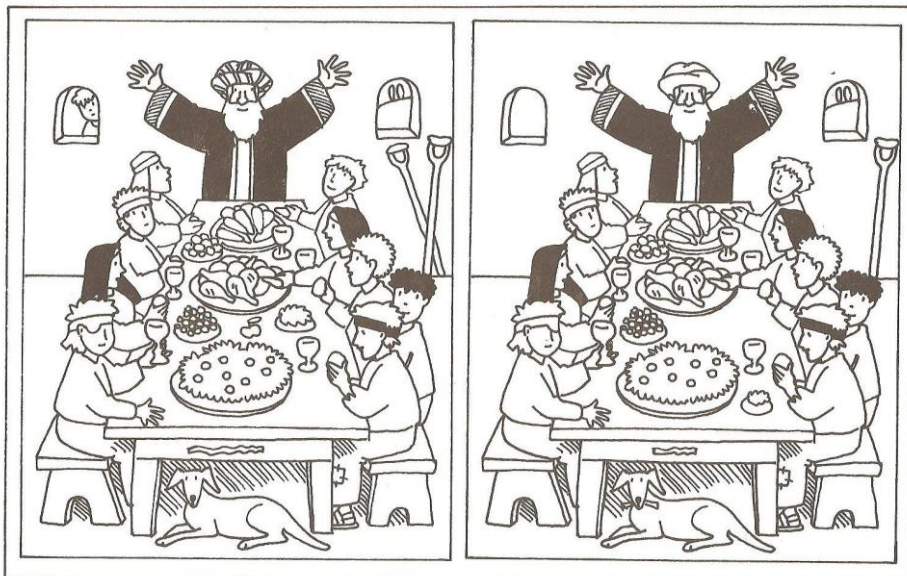
Jullie zijn om 10.00 uur welkom in De Vijverhof. Komen jullie ook? Superleuk! Neem gezellig een vriendje of vriendinnetje mee. Ook als ze nooit in de kerk komen, vinden we het

gezellig als ze erbij zijn.

Groetjes van de leiding, Nicky, Sjeel, Janita, Debby, Connie en Emie

kinderkerkflame@hotmail.com

Een rijke man nodigt arme en gehandicapte mensen uit voor zijn feest.

Dit verhaal staat in Lucas 14 : 15-24

TAAKGROEP BEHEER

Verantwoording collecten

20 aug.	Algemene kosten pastoraat	€ 125,00
27 aug.	Instandhouding kerk en eredienst	€ 223,77
3 sep.	Instandhouding kerk en eredienst	€ 164,60
3 sep.	Onderhoudsfonds	€ 88,20
10 sep.	Onderhoudsfonds	€ 141,70

Giften

Er is een gift binnen gekomen via dhr. H. van der Kemp van € 50,- uit dankbaarheid, bestemd voor de kerk.

Per bank zijn er twee giften binnen gekomen van € 50,- en € 20,- bestemd voor de kerk. En een gift van € 20,- via Ria Matthee.

Hartelijk dank voor uw bijdragen.

Koffiebusjes

Eind augustus zijn de busjes van het koffiedrinken weer geleegd. De afgelopen maanden hebben die een opbrengst van € 188,60 opgeleverd.

Weer hartelijk dank voor uw bijdragen.

Kerkbalans

De toezeggingen voor de actie kerkbalans bedragen tot op heden € 111.548,-. Nogmaals vermeld een forse toename t.o.v. vorig jaar waar uiteindelijk ruim € 91.000,- toegezegd werd. Van het bedrag van dit jaar is inmiddels € 72.000,- bijgeschreven op de bank.

Als kerkrentmeesters zijn wij u als gemeente dankbaar voor uw toezeggingen en betalingen, want zonder uw bijdrage kan de kerk niet blijven bestaan. Hartelijk dank.

De toezeggingen voor 2023 zijn een mooi begin om straks toch een 100% predikant te kunnen beroepen, want die heeft onze gemeente nodig.

Met vriendelijke groet,

Jaap-Kees van Strien, penningmeester taakgroep Beheer

Een machtiging afgeven

Onze gemeente kan uw bijdragen incasseren bij de bank als u daarvoor een machtiging afgeeft. Daarin kunt u zelf aangeven hoe vaak, wanneer en met welke bedragen u wilt dat er geïncasseerd wordt voor uw bijdragen van Kerkbalans, Contactruimte en Solidariteitskas. Het is voor u gemakkelijker, want u kunt het niet meer vergeten en krijgt geen vervelende herinneringen meer in de bus. Als u daarvoor een formulier of inlichtingen wilt ontvangen, kunt u contact opnemen met de penningmeester Jaap-Kees van Strien op 0623213260 of via de mail jcvanstrien@live.nl.

Collectebonnen

De collectebonnen zijn verkrijgbaar bij penningmeester Jaap-Kees van Strien, Blaaksedijk 13, of telefonisch te bestellen via 0623213260 De bonnen zijn ook via e-mail aan te vragen via: collectebonnen@pknfijnaart.nl

Een vel van 30 bonnen voor € 40,-. Het verschuldigde bedrag kan overgemaakt worden op bankrekening NL02 RABO 0346703433 ten name van Protestantse Gemeente Fijnaart.

Fancy Fair

Op zaterdag 26 augustus hebben we weer onze jaarlijkse Fancy Fair gehouden. Het was een mooie zomerse dag met slechts even een regenbuitje. Dus we hebben kunnen genieten. Vorig jaar konden er door de droogte geen bloemstukjes gemaakt worden, maar dit jaar hadden de dames weer volop bloemstukjes gemaakt die allemaal ook verkocht zijn. De frietjes waren helemaal uitverkocht, dus dat is ook prima verlopen. Dit jaar waren er wafels in

plaats van olieballen. Dat was voor een aantal mensen wel een verrassing. Door de inzet van de mensen die de wafels gebakken hebben en de kopers is er toch heel wat omgezet. De kinderen en ook volwassenen konden sjoelen. Voor de kinderen waren ook speciaal lolly's met verrassingen. Ook was er een kraampje waar speciaal kinderspullen gekocht konden worden. Verder is er veel verhandeld op de snuffelmarkt en bij de boekentafel. Het rad van avontuur in de Vijverhof werd ook goed bezocht. Al met al was het een zeer geslaagde dag.

Om 18.00 uur werd de trekking van de grote verloting gedaan door de voorzitter van het college van kerkrentmeesters. De 1e prijs is gevallen op lotnummer 443. De 2e prijs viel op lotnummer 1257 en de 3e prijs viel op nummer 1277. Ondertussen zijn alle prijzen uitgereikt aan de winnaars.

Ik wil namens de kerkrentmeesters iedereen bedanken die heeft meegewerkt om deze dag tot een succes te maken. Alle vrijwilligers, maar ook de mensen die gekocht hebben en niet te vergeten het groot aantal sponsors. De opbrengst was na aftrek van de kosten netto €8128,30 Dat is nagenoeg het dubbele van de opbrengst van vorig jaar.

Namens de kerkrentmeesters,
Henk Nijhoff

Open Monumentendagen.

Op 9 en 10 september zijn er weer in De Dorpskerk de Open Monumentendagen gehouden. Hoewel het niet dringen was, waren de kunstenaars die hun schilderijen en kunstwerken tentoonstelden niet ontevreden over het aantal bezoekers. Op zaterdag werd er ook door het Interkerkelijk koor medewerking verleend door het verzorgen van een optreden. Ook de organisten Johan van der Steen (op zaterdag) en Ad van Sprang (op zondag) hebben bijgedragen aan de sfeer in de kerk met orgelmuziek. Overigens kwamen meerdere mensen niet alleen voor de kunstwerken en schilderijen, maar ook voor het bezichtigen van het gebouw zelf. Daarbij ontstonden soms heel mooie gesprekken. Een echtpaar vond dat we wel een heel luxe kerk hebben met kussens en voetverwarming. Zij waren dat niet gewend in de Katholieke kerk.

Ik wil alle mensen die hebben bijgedragen aan deze Openmonumentendagen in De Dorpskerk, hartelijk bedanken.

Henk Nijhoff

Wilt u **luisteren** naar de kerkdienst via Kerkomroep.nl?

Bij 'Zoek uw kerk'>: type 'Fijnaart'.

Klik 'Fijnaart' aan en scrol naar beneden tot u de kerkdienstdatum ziet en klik op 'Luisteren'.

De diensten zijn te **bekijken** via de website: pknfijnaart.nl

• Klik op Online Kerkdienst. Nu kunt u de live uitzending volgen.

Wilt U de afgelopen uitzendingen bekijken, lees dan goed de instructies op het scherm.

De taakgroep Beheer heeft een telefoonnummer en een e-mailadres beschikbaar gesteld om eventuele vragen te beantwoorden en storingen op te lossen.

U kunt contact opnemen via:

kerkrentmeesters@pknfijnaart.nl of bellen met 06-49 11 55 32.

TAAKGROEP KERK en WERELD

Verantwoording collecten taakgroep Kerk en Wereld

20 aug. Doel vanuit de jeugd : de "wensambulance Brabant"	€ 290,87
27 aug. KerkWebRadio	€ 126,59
3 sep. See You /Cambodja	€ 213,26
10 sep. Eigen gemeente/jeugdwerk	€ 177,18

We zijn blij dat u zo meeleeft met het werk van Kerk en Wereld!

Hartelijk dank voor de giften, groot en klein, die we van u mogen ontvangen. Hierdoor zijn we in staat om het goede werk van allerlei instanties ten behoeve van minderbedeelden te kunnen blijven steunen.

Iedere bijdrage telt

Een muntje, een briefje, een collectebon. De ene keer bewust een mooi bedrag, de andere keer het laatste muntje dat toevallig in de portemonnee zit. Hoe groot of klein ook, iedere gift is een daad van betrokkenheid en medeleven. Of we weinig of veel kunnen delen, we vertrouwen erop dat God het zal zegenen. Dan zal het voldoende zijn voor velen. Hartelijk dank voor uw gift!

AGENDA

(Alle vergaderingen vinden plaats in De Vijverhof, tenzij anders vermeld)

2 oktober	20.00 uur	Kerkrentmeesters
10 oktober	20.00 uur	Vergadering moderamen
11 oktober	14.30 uur	Ouderensoos
11 oktober	20.15 uur	Woensdagavondgespreksgroep
25 oktober	14.30 uur	Ouderensoos
31 oktober	20.00 uur	Vergadering kerkenraad

DIVERSE MEDEDELINGEN

Een lange zit: de geschiedenis van de kerkbank

Rijen en rijen, symmetrisch achter elkaar opgesteld: de houten kerkbank. Wie introduceerde deze, vaak allesbehalve comfortabele zitplekken in de kerk?

In oude stadskerken zijn houten banken vaak prominent aanwezig. En ze lijken minstens zo op leeftijd als het gebouw zelf. Toch is dit maar zelden het geval. Veel kerken hadden vroeger namelijk helemaal geen vaste zitplekken. In middeleeuwse kerken stond je, liep je wat rond of knielde je in gebed naar het altaar gericht. Alleen in het hoogkoor stonden banken voor de geestelijkheid die een rol speelde in de mis die werd opgedragen.

Betaalde zitplaats

De eerste, toen nog stenen, kerkbanken verschenen waarschijnlijk rond de dertiende eeuw in Engelse kerken. Ze werden geplaatst langs het schip, het middele deel van de kerk. Daar konden kerkgangers even op plaatsnemen, al was dat 's winters vást niet zo'n pretje.

Weer later werd de houten bank geïntroduceerd in de kerk. Aan het einde van de middeleeuwen waren deze banken in redelijk wat kerken te vinden. Meestal waren dat niet zomaar kerkbanken, maar herenbanken. Ze werden gepacht door adellijken en andere invloedrijke figuren, die grof betaalden voor een – met fantastisch houtsnijwerk versierde – zitplaats op een prominente plek in de kerk.

Geen koude voeten meer

Rond de Reformatie en in de periode daarna werd de kerkbank een steeds logischer onderdeel van de inrichting van de kerk. De eredienst draait in de pro-

testantse kerk immers om het Woord, dat wordt verkondigd in de preek. Daar moet je aandachtig (zittend op een bank) naar kunnen luisteren.

De houten banken werden geschaard rond een nieuw middelpunt: niet meer het altaar, maar de preekstoel stond centraal. Om zo weinig mogelijk last te hebben van de koude stenen kerkvloer in de winter, werden banken vaak in een blok achter elkaar op een houten vlonder geplaatst.

Zien en gezien worden

Niet alleen aan het einde van de middeleeuwen, maar juist ook in de eeuwen daarna, vertelde je zitplaats in de kerk veel over je sociale status. De dorpselite zat bijvoorbeeld recht tegenover de dominee en de kerkenraad op een herenbank. Of ze kozen een andere plek waar ze goed voor betaalden, en vooral: perfect te zien waren voor hun dorpsgenoten.

Vrouwen- en mannenbanken

Mannen en vrouwen zaten niet bij elkaar in de bank. Dat is goed te zien in de zestiende- en zeventiende-eeuwse interieurs van dorpskerkjes in Friesland. Daar staan verschillende typen banken aan beide kanten van de kerkzaal. Mannen zaten op een gesloten bank met aan de voorkant een lessenaar, hier konden ze hun Bijbel of liedboek op kwijt. Voor de vrouwen stonden er eenvoudige, open banken zonder lessenaar. Waarom dat laatste? De meeste vrouwen konden toch niet lezen, daar werd tenminste vanuit gegaan. De open bank was daarnaast handig om de vele rokken handig onder de smalle rugleuning te draperen.

Comfortabele keuze

Steeds vaker verdwijnen de traditionele banken uit het kerkinterieur en worden ze vervangen door stoelen. Zo kan er flexibeler met de ruimte worden omgegaan en zit de kerkganger er een stuk comfortabeler bij.

Maar wat gebeurt er met die oude, vertrouwde banken? Er is een levendige handel op Marktplaats, zo'n oude bank staat fantastisch in een vintage interieur. Grote gezinnen schuiven een kerkbank bij de eettafel, bij anderen staat 'ie bijvoorbeeld, opnieuw gelakt en wel, langs de vaart: een perfect visplekje.

Overgenomen uit Petrus Magazine, een wekelijkse nieuwsbrief van PKN Nederland

Bijbellesrooster voor de maand oktober 2023

zo 1	2 Koningen 23:31-24:7	Joachaz en Jojakim
ma 2	2 Koningen 24:8-17	Jeruzalem in ballingschap gevoerd
di 3	2 Koningen 24:18-25:7	Jeruzalem omsingeld
wo 4	2 Koningen 25:8-17	Jeruzalem verwoest
do 5	2 Koningen 25:18-30	Juda in ballingschap gevoerd
vr 6	Matteüs 21:18-22	Als je maar gelooft
za 7	Matteüs 21:23-32	Jezus' gezag
zo 8	Matteüs 21:33-46	De mishandelde erfgenaam
ma 9	Psalm 21	Gods rijke zegen
di 10	Openbaring 1:1-8	De tijd is nabij
wo 11	Openbaring 1:9-20	Een stem als een bazuin
do 12	Psalm 16	Vreugde in uw nabijheid
vr 13	Openbaring 2:1-7	Kom tot inkeer
za 14	Openbaring 2:8-11	Trouw tot in de dood
zo 15	Openbaring 2:12-17	Een nieuwe naam
ma 16	Openbaring 2:18-29	Houd vast aan wat je hebt
di 17	Openbaring 3:1-6	Gekleed in het wit
wo 18	Openbaring 3:7-13	Trouw met trouw beantwoord
do 19	Openbaring 3:14-22	Wees koud of warm
vr 20	Psalm 73	U houdt mij aan de hand
za 21	Matteüs 22:1-14	Bruiloftsgasten
zo 22	Matteüs 22:15-22	Geef aan God wat van God is
ma 23	Matteüs 22:23-33	Een God van levenden
di 24	Matteüs 22:34-46	Het grootste gebod
wo 25	Psalm 109:1-20	Liefde met haat beantwoord
do 26	Psalm 109:21-31	Red mij in uw trouw
vr 27	Openbaring 4:1-11	Onophoudelijke aanbidding
za 28	Openbaring 5:1-14	Lof voor het lam
zo 29	Openbaring 6:1-8	De zegels verbroken
ma 30	Openbaring 6:9-17	De grote dag van toorn
di 31	Psalm 10	De HEER is koning voor altijd